

Judikatūras krājums

Apvienotās lietas C-38/21, C-47/21 un C-232/21

VK
pret
BMW Bank GmbH,

F.F.
pret
C. Bank AG

CR u.c.
pret
Volkswagen Bank GmbH
un
Audi Bank

(*Landgericht Ravensburg* lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Tiesas spriedums (virspalāta) 2023. gada 21. decembrī

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Patērētāju tiesību aizsardzība – Transportlīdzekļa lizinga līgums bez pirkšanas pienākuma – Direktīva 2008/48/EK – 2. panta 2. punkta d) apakšpunkts – Jēdziens “lizinga līgums bez pienākuma pirkt līguma priekšmetu” – Direktīva 2002/65/EK – 1. panta 1. punkts un 2. panta b) punkts – Jēdziens “finanšu pakalpojumu līgums” – Direktīva 2011/83/ES – 2. panta 6. punkts un 3. panta 1. punkts – Jēdziens “pakalpojumu līgums” – 2. panta 7. punkts – Jēdziens “distances līgums” – 2. panta 8. punkts – Jēdziens “ārpus uzņēmuma telpām noslēgts līgums” – 16. panta l) punkts – Izņēmums no atteikuma tiesībām saistībā ar transportlīdzekļu nomas pakalpojumu sniegšanu – Kredītlīgums transportlīdzekļa iegādei – Direktīva 2008/48 – 10. panta 2. punkts – Prasības, kas attiecas uz informāciju, kāda jānorāda līgumā – Prezumpcija par informēšanas pienākuma izpildi, ja tiek izmantots regulatīvais informācijas modelis – Direktīvas tiešas horizontālas iedarbības neesamība – 14. panta 1. punkts – Atteikuma tiesības – Atteikuma termiņa skaitīšanas sākšana nepilnīgas vai neprecīzas informācijas gadījumā – Atteikuma tiesību ļaunprātīga izmantošana – Atteikuma tiesību zaudēšana – Transportlīdzekļa iepriekšējas restitūcijas prasība atteikuma tiesību izmantošanas gadījumā attiecībā uz saistītu kredītlīgumu

1. *Patērētāju aizsardzība – Patēriņa kredītlīgumi – Direktīva 2008/48 – Finanšu pakalpojumu tālpārdošana – Direktīva 2002/65 – Piemērošanas joma – Transportlīdzekļa lizinga līgums bez pirkšanas pienākuma – Izslēgšana (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/65 1. panta 1. punkts un 2. panta b) punkts un Direktīvas 2008/48 2. panta 2. punkta d) apakšpunkts)*

(skat. 131.-135., 137.-151. un 156. punktu, un rezolutīvās daļas 1. punktu)

2. *Patērētāju aizsardzība – Patērētāju līgumi – Direktīva 2011/83 – Pakalpojumu līgums – Jēdziens – Transportlīdzekļa līzings bez pirkšanas pienākuma – Iekļaušana (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/83 2. panta 6. punkts un 3. panta 1. punkts)*

(skat. 153.-156. punktu un rezolutīvās daļas 1. punktu)

3. *Patērētāju aizsardzība – Patērētāju līgumi – Direktīva 2011/83 – Distances līgums – Jēdziens – Pakalpojumu līgums, kas attiecas uz transportlīdzekļa līzingu bez pirkšanas pienākuma – Līgums, kas noslēgts, izmantojot distances saziņas līdzekli – Līguma apspriešanas posms, fiziski klātesot patērētājam un tirgotāja starpniekam – Tirgotāja pienākuma sniegt informāciju izpilde – Izslēgšana (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/83 2. panta 7. punkts)*

(skat. 164.-167. un 170.-173. punktu, un rezolutīvās daļas 2. punktu)

4. *Patērētāju aizsardzība – Patērētāju līgumi – Direktīva 2011/83 – Ārpus uzņēmuma telpām noslēgts līgums – Jēdziens – Pakalpojumu līgums, kas attiecas uz transportlīdzekļa līzingu bez pirkšanas pienākuma – Līgums, kas noslēgts, izmantojot distances saziņas līdzekli – Patērētāja fiziska klātbūtne tāda tirgotāja starpnieka uzņēmuma telpās, kas darbojas citā darbības jomā nekā šis tirgotājs – Izslēgšana – Nosacījumi (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/83 2. panta 8. punkta a) apakšpunkts)*

(skat. 177.-183. punktu un rezolutīvās daļas 3. punktu)

5. *Patērētāju aizsardzība – Patērētāju līgumi – Direktīva 2011/83 – Atteikuma tiesības – Izņēmumi – Automašīnu nomas pakalpojumu sniegšana, kam ir noteikts konkrēts izpildes datums vai termiņš – Pakalpojumu līgums, kas attiecas uz transportlīdzekļa līzingu bez pirkšanas pienākuma – Galvenais priekšmets – Transportlīdzekļa izmantošana konkrētā izpildes termiņā, patērētājam par to maksājot konkrētas naudas summas – Iekļaušana (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/83 16. panta l) punkts)*

(skat. 190.-202. punktu un rezolutīvās daļas 4. punktu)

6. *Patērētāju aizsardzība – Patēriņa kredītlīgumi – Direktīva 2008/48 – Prasības par līgumā norādāmo informāciju – Atteikuma tiesības – Valsts tiesiskais regulējums, kurā noteikta juridiska prezumpcija, ka ir izpildīts pienākums sniegt informāciju par šīm tiesībām, ja ir izmantots regulatīvais informācijas modelis – Nepieļaujāmība – Valsts tiesas, kas izskata strīdu tikai starp privātpersonām, pienākums nepiemērot šādu tiesisko regulējumu, pamatojoties tikai uz Savienības tiesībām – Neesamība – Privātpersonu tiesības prasīt atlīdzināt kaitējumu, kas radies no valsts tiesību neatbilstības Savienības tiesībām (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkta p) apakšpunkts)*

(skat. 217., 219., 220. un 224.-230. punktu, un rezolutīvās daļas 5. punktu)

7. *Patērētāju aizsardzība – Patēriņa kredītligumi – Direktīva 2008/48 – Prasības par līgumā norādāmo informāciju – Atteikuma tiesības – Pienākums norādīt procentu apmēru dienā, kas patērētājam jāmaksā šo tiesību izmantošanas gadījumā – Tvērums*
(Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkta p) apakšpunkts un 14. panta 3. punkta b) apakšpunkts)
- (skat. 233.-240. punktu un rezolutīvās daļas 6. punktu)
8. *Patērētāju aizsardzība – Patēriņa kredītligumi – Direktīva 2008/48 – Prasības par līgumā norādāmo informāciju – Pienākums formāli norādīt būtisko informāciju, kas attiecas uz visām patērētāja rīcībā esošajām ārpustiesas sūdzību vai pārsūdzību procedūrām – Tvērums*
(Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkta t) apakšpunkts)
- (skat. 243.-246. punktu un rezolutīvās daļas 7. punktu)
9. *Patērētāju aizsardzība – Patēriņa kredītligumi – Direktīva 2008/48 – Prasības par līgumā norādāmo informāciju – Pirmstermiņa atmaksas gadījumā maksājamā kompensācija – Pienākums šīs kompensācijas aprēķināšanas metodi norādīt konkrēti un vidusmēra patērētājam viegli saprotamā veidā – Tvērums*
(Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkta r) apakšpunkts)
- (skat. 250.-256. punktu un rezolutīvās daļas 8. punktu)
10. *Patērētāju aizsardzība – Patēriņa kredītligumi – Direktīva 2008/48 – Prasības par līgumā norādāmo informāciju – Nepilnīga vai kļūdaina informācija, ko saņēmis patērētājs – Nosacījums atteikuma termiņa skaitīšanas sākšanai – Informācijas nepilnīgums vai kļūdainība, kas nevar maldināt patērētāju par viņa tiesību un pienākumu apjomu*
(Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkts un 14. panta 1. punkta otrās daļas b) apakšpunkts)
- (skat. 263.-267. punktu un rezolutīvās daļas 9. punktu)
11. *Patērētāju aizsardzība – Patēriņa kredītligumi – Direktīva 2008/48 – Prasības par līgumā norādāmo informāciju – Nokavējuma procentu likme – Šīs likmes norādīšana konkrētas procentuālās daļas formā un tās pielāgošanas mehānisma norādīšana – Atsauces likmes un tās grozīšanas biežuma norādīšana mainīgai nokavējuma procentu likmei – Tvērums*
(Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkta l) apakšpunkts)
- (skat. 269.-272. punktu un rezolutīvās daļas 10. punktu)
12. *Patērētāju aizsardzība – Patēriņa kredītligumi – Direktīva 2008/48 – Atteikuma tiesības – Šo tiesību izbeigšanās kredītliguma pilnīgas izpildes laikā*
(Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/48 14. panta 1. punkts)

(skat. 275.-279. un 292. punktu, un rezolutīvās daļas 11. punktu)

13. *Patērētāju aizsardzība – Patēriņa kredītligumi – Direktīva 2008/48 – Prasības par līgumā norādāmo informāciju – Nepilnīga vai kļūdaina informācija, ko saņēmis patērētājs – Informācija, kas maldinājusi patērētāju par viņa tiesību un pienākumu apjomu – Atteikuma termiņa nesākšanās – Jebkāda atteikuma tiesību izmantošanas ļaunprātīga rakstura neesamība*
(Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkts un 14. panta 1. punkts)

(skat. 280.-284. un 289.-293. punktu, un rezolutīvās daļas 11. punktu)

14. *Patērētāju aizsardzība – Patēriņa kredītligumi – Direktīva 2008/48 – Prasības par līgumā norādāmo informāciju – Nepilnīga vai kļūdaina informācija, ko saņēmis patērētājs – Informācija, kas maldinājusi patērētāju par viņa tiesību un pienākumu apjomu – Atteikuma termiņa nesākšanās – Patērētāja izmantotas atteikuma tiesības – Aizdevēja iespēja atsaukties uz šo tiesību zaudēšanu – Neesamība – Nosacījumi*
(Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkts un 14. panta 1. punkts)

(skat. 297.-300. punktu un rezolutīvās daļas 12. punktu)

15. *Patērētāju aizsardzība – Patēriņa kredītligumi – Direktīva 2008/48 – Atteikuma tiesības – Atteikšanās no saistītā kredītliguma ietekme uz preču piegādes līgumu – Valsts tiesiskais regulējums, kurā patērētājam ir paredzēts pienākums atdot atpakaļ no kredīta finansēto precī vai lūgt aizdevēju ņemt šo precī atpakaļ – Aizdevēja iespēja minētās preces atdošanas brīdī neatmaksāt ikmēneša maksājumus, ko patērētājs jau samaksājis – Nepieļaujamība*
(Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/48 3. panta n) punkts un 14. panta 1. punkts)

(skat. 303.-308. punktu un rezolutīvās daļas 13. punktu)

Rezumējums

Trīs apvienotās lietas iekļaujas vairākos strīdos starp patērētājiem un finanšu iestādēm, kas saistītas ar automašīnu tirgotājiem, par patērētāju atteikuma tiesību izmantošanas spēkā esamību saistībā attiecīgi ar transportlīdzekļa līzings līgumu bez pirkšanas pienākuma (lieta C-38/21) un vairākiem kredītligumiem, kuru mērķis ir finansēt lietotu transportlīdzekļu iegādi (lietas C-47/21 un C-232/21).

Lietā C-38/21 VK ieradās *BMW* automašīnu tirgotāja telpās, kur kāds tā darbinieks kā *BMW Bank GmbH* kredīta starpnieks viņam piedāvāja līzingsā izmantot transportlīdzekli un darīja zināmus dažādus šāda veida līguma elementus, piemēram, ilgumu un ikmēneša maksājumu apmēru. 2018. gada novembrī, izmantojot distances saziņas līdzekli, VK ar *BMW Bank* noslēdza līzingsā līgumu par transportlīdzekli privātai izmantošanai. Atbilstoši šim līgumam, kas noslēgts uz 24 mēnešiem un balstīts uz to, ka *BMW Bank* piešķir aizdevumu, VK nebija pienākuma līgumā paredzētā perioda beigās transportlīdzekli pirkt. 2019. gada 25. jūnijā VK norādīja, ka vēlas

atteikties no līzina līguma. Faktiski viņš uzskatīja, ka valsts tiesībās paredzētais 14 dienu atteikuma termiņš vēl nebija sācies tās informācijas nepietiekamā un nesalasāmā rakstura dēļ, kas saskaņā ar šīm tiesībām viņam esot bijusi jāsaņem.

Lietās C-47/21 un C-232/21 vairāki patērētāji noslēdza aizdevuma līgumus, lai iegādātos lietotus vieglos transportlīdzekļus privātai izmantošanai. Sagatavojot un noslēdzot šos līgumus, automašīnu tirgotāji, no kuriem transportlīdzekļi tika nopirkti, rīkojās kā *C. Bank AG* (lieta C-47/21), kā arī *Volkswagen Bank GmbH* un *Audi Bank* (lieta C-232/21) starpnieki. Pēc tam šie patērētāji atteicās no noslēgtajiem aizdevuma līgumiem, galvenokārt lūdzot atmaksāt ikmēneša maksājumus, kas veikti līdz atteikšanās dienai. Viņi uzskata, ka valsts tiesībās paredzētais 14 dienu atteikuma termiņš vēl nebija sācies, jo viņiem nebija pienācīgi sniegta informācija par atteikuma tiesībām, kā arī cita obligāti norādāmā informācija.

Virspalātas pasludinātajā spriedumā Tiesa saistībā ar transportlīdzekļa līzina līgumu bez patērētāja pirkšanas pienākuma precīzē Direktīvu 2002/65¹, 2008/48² un 2011/83³ piemērošanas jomu patērētāju aizsardzības jomā, kā arī jēdzienu “pakalpojumu līgums”, “distances līgums” un “ārpus uzņēmuma telpām noslēgts līgums” tvērumu šīs pēdējās direktīvas izpratnē. Turklāt kredītlīgumu kontekstā tā lemja par vairākiem aspektiem saistībā ar aizdevējiem Direktīvā 2008/48 paredzēto pienākumu sniegt patērētājiem informāciju it īpaši par atteikuma tiesībām, kā arī kļūdainas vai nepilnīgas informācijas sniegšanas ietekmi uz šo tiesību izmantošanu. Tiesa joprojām šajā pašā kontekstā un saskaņā ar to pašu direktīvu aplūko jautājumu par patērētāja atteikuma tiesību ļaunprātīgu izmantošanu un jautājumu par šo pašu tiesību zaudēšanu.

Tiesas vērtējums

Pirmām kārtām, Tiesa pārbauda transportlīdzekļa līzina līguma bez patērētāja pirkšanas pienākuma raksturu, ņemot vērā Direktīvas 2002/65, 2008/48 un 2011/83.

Pirmkārt, runājot par Direktīvu 2011/83, Tiesa nospriež, ka transportlīdzekļa līzina līgums, kam raksturīgs tas, ka nedz šajā līgumā, nedz atsevišķā līgumā nav paredzēts, ka patērētājam ir pienākums līguma beigās transportlīdzekli pirkt, ietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā kā “pakalpojumu līgums” tās 2. panta 6. punkta izpratnē⁴. Šis jēdziens ir definēts plaši un jāsaprot tā, ka tas ietver visus līgumus, kas neietilpst jēdzienā “pārdošanas līgums”, kurš paredzēts šajā pašā direktīvā⁵. Šajā gadījumā līzina līgums, ar ko tirgotājs apņemas nodot patērētāja rīcībā transportlīdzekli, pretī saņemot maksājumus pa daļām bez pienākuma līzina beigās minēto transportlīdzekli pirkt, neietilpst šajā pēdējā minētajā jēdzienā, jo tas neparedz īpašuma tiesību uz transportlīdzekli nodošanu patērētājam. Šāds līzina līgums neietilpst arī to līgumu sarakstā, kas izslēgti no Direktīvas 2011/83⁶ piemērošanas jomas.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/65/EK (2002. gada 23. septembris) par patēriņa finanšu pakalpojumu tālpārdošanu un grozījumiem Padomes Direktīvā 90/619/EEK un Direktīvās 97/7/EK un 98/27/EK (OV 2002, L 271, 16. lpp.).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/48/EK (2008. gada 23. aprīlis) par patēriņa kredītlīgumiem un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 87/102/EEK (OV 2008, L 133, 66. lpp.).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/83/ES (2011. gada 25. oktobris) par patērētāju tiesībām un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/13/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/44/EK un atceļ Padomes Direktīvu 85/577/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK (Dokuments attiecas uz EEZ) (OV 2011, L 304, 64. lpp.).

⁴ Saskaņā ar Direktīvas 2011/83 2. panta 6. punktu jēdziens “pakalpojumu līgums” ir “jebkurš līgums, izņemot pārdošanas līgumu, saskaņā ar kuru tirgotājs sniedz vai apņemas sniegt pakalpojumu patērētājam un patērētājs maksā vai apņemas maksāt tā cenu”.

⁵ Saskaņā ar Direktīvas 2011/83 2. panta 5. punktu “pārdošanas līgums” ir definēts kā “jebkurš līgums, saskaņā ar kuru tirgotājs nodod vai apņemas nodot preču īpašumtiesības patērētājam un patērētājs maksā vai apņemas maksāt to cenu, tostarp jebkurš līgums, kura priekšmets ir gan preces, gan pakalpojumi”.

⁶ Kā paredzēts Direktīvas 2011/83 3. panta 3. punktā.

Otrkārt, Tiesa uzskata, ka šāds līgums neietilpst Direktīvas 2008/48 piemērošanas jomā. Lai gan tas ietilpst jēdzienā “līzings līgums (*credit-bail*)”, kas paredzēts šajā direktīvā⁷, tas tomēr ir skaidri izslēgts no tās piemērošanas jomas, ciktāl tajā nav paredzēts nekāds patērētāja pienākums līguma beigās pirkt līguma priekšmetu.

Treškārt, runājot par Direktīvu 2002/65, Tiesa arī uzskata, ka transportlīdzekļa līzings līgums, kam it īpaši raksturīgs, ka nedz šajā līgumā, nedz atsevišķā līgumā nav paredzēts, ka patērētājam ir pienākums līguma beigās transportlīdzekli nopirkt, neietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā. Faktiski Tiesa atgādina – lai līgums ietilptu tās piemērošanas jomā, līguma priekšmetam ir jābūt “finanšu pakalpojuma”⁸, piemēram, ar kredītu saistīta pakalpojuma, sniegšanai. Lai gan ir taisnība, ka transportlīdzekļa līzings līgums bez pirkšanas pienākuma ietver gan kredīta elementu, gan nomas elementu, Tiesa norāda, ka šāds līgums būtībā neatšķiras no transportlīdzekļa ilgtermiņa nomas līguma. Tā kā šāda veida līguma galvenais priekšmets ir transportlīdzekļa noma, to nevar kvalificēt kā finanšu pakalpojuma līgumu, kas ir saistīts ar kredītu.

Otrām kārtām, Direktīvas 2011/83 interpretācijas kontekstā saistībā ar transportlīdzekļa līzings līgumu bez patērētāja pirkšanas pienākuma Tiesa pievēršas, pirmkārt, jēdzieniem “distances līgums”⁹ un “ārpus uzņēmuma telpām noslēgts līgums”¹⁰.

Tādējādi Tiesa precizē, no vienas puses, ka pakalpojumu līgums, kas starp patērētāju un tirgotāju noslēgts, izmantojot distances saziņas līdzekli, nevar tikt kvalificēts kā “distances līgums”, ja sagatavošanas posms pirms šīs noslēgšanas norisinājies, fiziski klātesot patērētājam un starpniekam, kurš rīkojies tirgotāja vārdā vai uzdevumā un kurš patērētājam sniedzis visu Direktīvā 2011/83¹¹ paredzēto informāciju, kas pēdējam minētajam ļauj starpniekam uzdot jautājumus par paredzamo līgumu vai izteikto piedāvājumu, lai kļūdu jebkādas neskaidrības par iespējamo līgumisko saistību pret tirgotāju apmēru.

No otras puses, Tiesa uzskata, ka starp patērētāju un tirgotāju noslēgts pakalpojumu līgums nevar tikt kvalificēts kā “ārpus uzņēmuma telpām noslēgts līgums”, ja līguma sagatavošanas posmā, kurš noticis, izmantojot distances saziņas līdzekli, patērētājs ir ieradies tāda starpnieka uzņēmuma telpās, kas rīkojas tirgotāja vārdā vai uzdevumā, bet darbojas citā jomā nekā šis tirgotājs, lai apspriestu šo līgumu, ar nosacījumu, ka ir izpildīti divi nosacījumi. Proti: 1) patērētājs kā samērā informēts, uzmanīgs un apdomīgs vidusmēra patērētājs, ierodoties starpnieka uzņēmuma telpās, varēja domāt, ka starpnieks viņam izteiks komercpiedāvājumu, lai apspriestu un noslēgtu pakalpojumu līgumu ar tirgotāju, un 2) viņš ir varējis viegli saprast, ka šis starpnieks rīkojās minētā tirgotāja vārdā vai uzdevumā.

⁷ Direktīvas 2008/48 2. panta 2. punkta d) apakšpunkta izpratnē.

⁸ Saskaņā ar Direktīvas 2002/65 2. panta b) punktu “jebkurš bankas, kredīta, apdrošināšanas, personālo pensiju, ieguldījumu vai maksājumu rakstura pakalpojums” ietilpst finanšu pakalpojuma jēdzienā.

⁹ Saskaņā ar Direktīvas 2011/83 2. panta 7. punktu šajā jēdzienā ietilpst “jebkurš pārdošanas vai pakalpojumu līgums, kas noslēgts starp tirgotāju un patērētāju saskaņā ar organizētu distances pārdošanas vai pakalpojumu sniegšanas shēmu, tirgotājam un patērētājam vienlaikus fiziski neatrodoties vienā vietā, un šā līguma noslēgšanai tiek ekskluzīvi izmantots viens vai vairāki distances saziņas līdzekļi līdz līguma noslēgšanas brīdim un pašā līguma noslēgšanas brīdī”.

¹⁰ Saskaņā ar Direktīvas 2011/83 2. panta 8. punktu šajā jēdzienā ietilpst “jebkurš starp tirgotāju un patērētāju noslēgts līgums, kas noslēgts, fiziski klātesot tirgotājam un patērētājam vietā, kas nav tirgotāja uzņēmējdarbības telpās”.

¹¹ Konkrētāk Direktīvas 2011/83 6. pants.

Otrkārt, izskatot Direktīvas 2011/83 16. pantā paredzētos izņēmumus, saskaņā ar kuriem patērētājam dažos gadījumos nav atteikuma tiesību, Tiesa uzskata, ka uz transportlīdzekļa lizinga līgumu, kas noslēgts starp tirgotāju un patērētāju un kvalificēts kā distances pakalpojumu līgums vai ārpus uzņēmuma telpām noslēgts līgums šīs direktīvas izpratnē, attiecas izņēmums, kas saistīts ar transportlīdzekļa nomas pakalpojumu sniegšanu, kuriem ir paredzēta konkrēta izpildes diena vai termiņš¹², jo šāda līguma galvenais priekšmets ir ļaut patērētājam izmantot transportlīdzekli konkrētā minētajā līgumā paredzētā laikposmā, par to regulāri maksājot konkrētas naudas summas. Šajā ziņā Tiesa precizē, no vienas puses, ka jēdziens “konkrēts”, uz kuru ir atsauce šajā izņēmumā, var attiekties arī uz ilgtermiņa nomas līgumiem, piemēram, 24 mēnešu lizinga līgumu pamatlietā, ciktāl šis ilgums ir pietiekami precīzi norādīts līgumā. No otras puses, Tiesa uzsver, ka saistībā ar lizinga līgumu, kas attiecas uz transportlīdzekli, kurš speciāli iegādāts pēc patērētāja lūguma, lai atbilstu tā norādītajām specifikācijām, ja patērētājam tiktu atzītas atteikuma tiesības, tirgotājam varētu rasties grūtības transportlīdzekli novirzīt citam izmantojumam. Šo specifikāciju dēļ tirgotājam varētu neizdoties saprātīgā termiņā pēc atteikuma tiesību izmantošanas novirzīt transportlīdzekli citam līdzvērtīgam izmantojumam uz laikposmu, kas atbilst sākotnēji paredzētajam lizinga līgumam, neciešot būtiskus ekonomiskus zaudējumus.

Trešām kārtām, Direktīvas 2008/48 interpretācijas kontekstā Tiesa vispirms konstatē, ka aizdevuma līgumi, kas paredzēti, lai iegādātos lietotus vieglos transportlīdzekļus privātai izmantošanai, un kas aplūkoti lietās C-47/21 un C-232/21, ietilpst Direktīvas 2008/48 piemērošanas jomā kā kredītlīgumi¹³.

Pēc tam Tiesa precizē tirgotāja pienākumu, kas attiecas uz informāciju, kāda jāsniedz kredītlīgumos, kuri ietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā¹⁴, un it īpaši tā pienākumu sniegt informāciju par atteikuma tiesībām¹⁵. Tādējādi Tiesa nospriež, ka šis pienākums nepieļauj valsts tiesisko regulējumu, kurā paredzēta likumīga prezumpcija, saskaņā ar ko tirgotājs izpilda savu pienākumu informēt patērētāju par viņa atteikuma tiesībām, ja līgumā atsauces uz valsts tiesību normām, kurās pašās ir atsauce uz regulatīvo informācijas modeļi, kas attiecas uz atteikuma tiesībām, vienlaikus izmantojot šajā modeļi ietvertos noteikumus, kuri neatbilst Direktīvas 2008/48¹⁶ prasībām. Ja šādu valsts tiesisko regulējumu nevar interpretēt atbilstoši šai direktīvai, valsts tiesai, kura izskata strīdu tikai starp privātpersonām, nav pienākuma, pamatojoties tikai uz Savienības tiesībām, nepiemērot šādu tiesisko regulējumu, taču šai tiesai ir iespēja noraidīt tā piemērošanu, pamatojoties uz valsts tiesībām, un, ja tiesa nenoraida tā piemērošanu, lietas dalībniekam, kuram ir kaitējusi valsts tiesību neatbilstība Savienības tiesībām, ir tiesības prasīt atlīdzināt kaitējumu, kas tam no tā ir radies.

Visbeidzot, Tiesa lemj par dažādiem aspektiem, kas saistīti ar Direktīvā 2008/48¹⁷ paredzētajām atteikuma tiesībām.

¹² Direktīvas 2011/83 16. panta l) punkts attiecas uz izņēmumu “tādu dzīvojamo telpu nodrošināšanai, kas nav paredzētas apdzīvošanai, preču pārvadāšanai, auto īres pakalpojumiem, sabiedriskajai ēdināšanai un pakalpojumiem saistībā ar brīvā laika pasākumiem, ja līgumā paredzēts konkrēts izpildes datums vai termiņš”.

¹³ Saskaņā ar Direktīvas 2008/48 2. panta 1. punktu.

¹⁴ Kā paredzēts Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punktā.

¹⁵ Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkta p) apakšpunktā ir paredzēts pienākums kredītlīgumos norādīt atteikuma tiesību esamību vai neesamību, laikposmu, kurā šīs tiesības var izmantot, un citus nosacījumus to izmantošanai.

¹⁶ Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkta p) apakšpunkts.

¹⁷ Saskaņā ar Direktīvas 2008/48 14. panta 1. punktu patērētājam ir 14 kalendāro dienu termiņš, lai atteiktos no kredītlīguma, nesniedzot nekādu pamatojumu.

Pirmām kārtām, tā precizē atteikuma termiņa skaitīšanas sākumu. Šajā ziņā, ja informācija, ko aizdevējs sniedzis patērētājam atbilstoši šai direktīvai¹⁸, izrādās nepilnīga vai kļūdaina, Direktīvā 2008/48 paredzēto 14 dienu termiņu sāk skaitīt tikai tad, ja šīs informācijas nepilnīgais vai kļūdainais raksturs nevar ietekmēt nedz patērētāja spēju novērtēt savu tiesību un pienākumu apmēru atbilstoši minētajai direktīvai, nedz viņa lēmumu noslēgt līgumu un attiecīgā gadījumā liegt tam iespēju izmantot savas tiesības būtībā tādos pašos apstākļos kā tie, kādi būtu pastāvējuši, ja šī informācija būtu bijusi pilnīga un pareiza. Nepilnīgas vai kļūdainas informācijas sniegšanu var pielīdzināt informācijas nesniegšanai tikai tad, ja patērētājs šī iemesla dēļ ir maldināts par viņa tiesībām un pienākumiem un tādējādi viņš ir noslēdzis līgumu, kuru, iespējams, nebūtu noslēdzis, ja viņam būtu bijusi pilnīga un precīza informācija.

Otrām kārtām, Tiesa analizē kredītliguma pilnīgas izpildes ietekmi uz atteikuma tiesību saglabāšanos. Tādējādi tā uzskata, ka šāda liguma pilnīga izpilde izraisa šo tiesību izbeigšanos. Tā kā liguma izpilde ir dabīgs līgumsaistību izbeigšanās mehānisms, patērētājs vairs nevar atsaukties uz atteikuma tiesībām, tiklīdz puses kredītligumu ir pilnībā izpildījušas un tiklīdz no šī liguma izrietošie savstarpējie pienākumi šī iemesla dēļ ir izbeigušies.

Trešām kārtām, runājot par to, ka patērētājs izmanto savas atteikuma tiesības, Tiesa nospriež, ka aizdevējs nevar pamatoti atsaukties uz to, ka patērētājs, ņemot vērā viņa rīcību laikposmā starp līguma noslēgšanu un atteikuma tiesību izmantošanu, šīs tiesības ir izmantojis ļaunprātīgi, ja kredītligumā sniegtas nepilnīgas vai kļūdainas informācijas dēļ, kas ir pretrunā Direktīvai 2008/48, atteikuma termiņš nav sācies tāpēc, ka šīs nepilnīgais vai kļūdainais raksturs ir ietekmējis patērētāja spēju novērtēt tā tiesību un pienākumu apjomu atbilstoši šai direktīvai, kā arī viņa lēmumu noslēgt līgumu.

Ceturtām kārtām, lemjot par atteikuma tiesību zaudēšanu, Tiesa norāda, ka Direktīva 2008/48 nepieļauj, ka tad, ja patērētājs izmanto savas atteikuma tiesības saskaņā ar šajā direktīvā paredzētajiem nosacījumiem¹⁹, aizdevējs varētu atsaukties uz šo tiesību zaudēšanu, ja vismaz viena no šajā pašā direktīvā paredzētajām obligātajām norādēm²⁰ nav bijusi ietverta kredītligumā vai tajā ir bijusi ietverta nepilnīgi vai kļūdaini, par tām pienācīgi nepaziņojot vēlāk, un ja šī iemesla dēļ atteikuma termiņš nebija sācies. Direktīvā 2008/48 nav paredzēts nekāds ierobežojums laikā, lai patērētājs varētu izmantot savas atteikuma tiesības nupat aplūkotajā gadījumā. Tādējādi valsts tiesiskajā regulējumā nevar noteikt šādu ierobežojumu.

Piektām kārtām, Tiesa pārbauda atteikuma tiesību sekas. Tādējādi tā norāda, ka šīs tiesības kopsakarā ar efektivitātes principu nepieļauj valsts tiesisko regulējumu, kurā paredzēts, ka tad, ja patērētājs atsakās no saistītā kredītliguma²¹, viņam ir jāatdod aizdevējam no kredīta finansētā prece vai jālūdz tam šo preci ņemt atpakaļ, tajā pašā laikā nepastāvot šī aizdevēja pienākumam atmaksāt kredīta ikmēneša maksājumus, ko patērētājs jau samaksājis. Ar nosacījumu, ka iesniedzējtiesa veiks vajadzīgās pārbaudes, valsts procesuālie noteikumi, kas uzliek aizņēmējam, kurš atsakās no līguma, pienākumu atdot aizdevējam no kredīta finansēto preci vai lūgt tam šo preci ņemt atpakaļ, tajā pašā laikā nepastāvot šī aizdevēja pienākumam atmaksāt jau samaksātos kredīta ikmēneša maksājumus, var padarīt praktiski neiespējamu vai pārmērīgi apgrūtināt atteikuma tiesību izmantošanu.

¹⁸ Saskaņā ar Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punktu.

¹⁹ Kā paredzēts Direktīvas 2008/48 14. panta 1. punktā.

²⁰ Kā paredzēts Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punktā.

²¹ Direktīvas 2008/48 3. panta n) punkta izpratnē.